

วัดดุสิตาราม

ประวัติความเป็นมา

วัดดุสิตาราม เป็นวัดโบราณ เดิมชื่อ วัดเสาประโคน สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมหลวงศรีสุนทรเทพ พระเจ้าลูกเธอในพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงสถาปนา พระอารามสมัยรัชกาลที่ ๒ สมเด็จพระบวรราชเจ้ากรมพระราชวังบวรมหาเสนานุรักษ์ ได้ทรงสร้างกุฏิ ด้านหน้า ๑ คณะ หอสดมภ์ ศาลาการเปรียญ เจดีย์ และบูรณปฏิสังขรณ์ถาวรวัตถุอื่น ทรงบรรจุอัฐิ เจ้าฟ้ากรมหลวงศรีสุนทรเทพ ซึ่งเป็นพระเชษฐภคินีในบริเวณกุฏิที่สร้างใหม่ และพระราชทานนามวัดว่า วัดดุสิตาราม สมัยรัชกาลที่ ๓ ได้ทรงสร้างและปฏิสังขรณ์พระอุโบสถ พระวิหาร และกุฏิทั่วพระอาราม ถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้สร้างอาคารเสนาสนะต่าง ๆ เพิ่มขึ้น พร้อมกับได้สร้างโรงเรียนสอนหนังสือไทย ๑ หลัง สมัยรัชกาลที่ ๖ เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๕๖ สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระยาวชิรญาณวโรรส ได้เสด็จตรวจวัดดุสิตาราม วัดกุฎีรินราชปักษีและวัดน้อยทองอยู่ ซึ่งมีอาณาเขตที่ดินติดต่อกัน ทรงรับสั่งให้ รวมวัดกุฎีรินราชปักษีซึ่งมีพระสงฆ์อยู่รูปเดียว เข้ากับวัดดุสิตาราม เมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๔๘๘ วัดดุสิตารามและวัดน้อยทองอยู่ 'ประสบภัยทางอากาศในสมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ วัดน้อยทองอยู่ ถูกระเบิดเสียหายเหลือแต่กำแพงอุโบสถ เมื่อสงครามสงบลงแล้วทางราชการจึงได้ประกาศรวมเข้ากับวัดดุสิตาราม เมื่อปีพุทธศักราช ๒๔๘๙

สถานะและที่ตั้ง

วัดดุสิตาราม เป็นพระอารามหลวงชั้นตรีชนิดวรวิหาร ตั้งอยู่เลขที่ ๗๑ ถนนสมเด็จพระปิ่นเกล้า แขวงอรุณอมรินทร์เขตบางกอกน้อย กรุงเทพมหานคร มีที่ดินตั้งวัด เนื้อที่ ๓๗ ไร่ ๑ งาน ๙๕ ตารางวา

สิ่งสำคัญ

พระอุโบสถ ลักษณะก่ออิฐถือปูนหลังคาลาด ๒ ชั้น มุงกระเบื้อง ประดับช่อฟ้า ใบระกา หางหงส์ มีมุขด้านหน้าและด้านหลัง หน้าบันตอนล่างก่ออิฐถือปูน ตอนบนจำหลักไม้เป็นลวดลายก้านขด มีเทวดาถือ พระขรรค์ประทับนั่งบนแท่น ลงรักปิดทอง ประดับกระจก ประติมากรรมต่างทำซุ้มแกะลายปูนปั้นแบบหน้าบัน ประดับด้วยช่อฟ้าใบระกา แต่ส่วนที่เป็นหางหงส์ดัดแปลงเป็นเศียรนาค บนบานประติมากรรมต่างเขียนลายรดน้ำพุ่มข้าวบิณฑ์ ส่วนด้านในเขียนเป็นภาพเทพวารบาลยืนประนมมือบนแท่นมียักษ์แบกผนังด้านนอกเขียน

สีเป็นลายดอกไม้พุ่มข้าวบิณฑ์ เพดานเขียนลายดอกลอยสลัดาวสีทองบนพื้นแดง ภายในพระอุโบสถมีภาพเขียนฝีมือช่างในสมัยรัชกาลที่ ๑ รอบผนังทั้งสี่ด้าน ขอบล่างของหน้าต่าง เขียนภาพต้นไม้ดอกไม้ผนังด้านหลังพระประธานเขียนเล่าเรื่องไตรภูมิส่วนผนังด้านหน้าและด้านข้างทั้ง ๒ ด้าน ในระดับขอบหน้าต่างล่างถึงขอบบนเขียนภาพเล่าเรื่องพระพุทธประวัติสูงขึ้นไปจรดเพดานของผนังด้านหน้า เขียนภาพมารผจญ ผนังด้านข้างที่เหลือเขียนภาพเทพชุมนุม ๓ ชั้น เหนือบานประตูและหน้าต่างทุกช่องติดกรอบเป็นภาพเรื่องสมุทรโฆษ จำนวน ๒๖ ภาพ

พระระเบียง รอบพระอุโบสถทั้ง ๔ ด้าน มีพระพุทธรูปยืนปางถวายเนตรก่อด้วยปูนลงรักปิดทอง ประดิษฐานอยู่ในซุ้มจระนำในผนังพระระเบียงโดยรอบ จำนวน ๖๔ องค์

พระประธาน เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย หน้าตัก ๒.๑๒ เมตร สูง ๒ เมตร มีพระอัครสาวก ซ้ายขวา

พระอุโบสถเก่า เป็นพระอุโบสถเดิมของวัดภุมรินราช
ปักซีมีขนาดเล็ก หน้าบันมีรูปพระนารายณ์ทรงครุฑ และมยุรารำ
แพน ปิดกระฉากสีสวยงาม

พระวิหารเก่า เป็นพระวิหารขนาดเล็กลักษณะรูปทรง
แบบเรือสำเภา หน้าบันมีรูปพระนารายณ์ ทรงครุฑ ด้านหลัง
ประดิษฐานพระพุทธรูปยืนปางประทานพร

ที่มา : กรมการศาสนา. (๒๕๖๔). *พระอารามหลวง. เล่ม ๑. (พิมพ์ครั้งที่ ๒).* (น.๒๒๓-๒๒๕). กรมการศาสนา.